

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Pastorietuin

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Pastorietuin
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Herk-de-Stad
Deelgemeente:	Donk
Bron:	Schepping: 2016-08-25 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/303359
Coördinaten:	Breedte: 5.13417930489 Lengte: 50.940318765

Primaire tekst

Ommuurde tuin bij de 18de-eeuwse pastorie met nieuwe tuinaanleg van 1980.

Op de kaart van Ferraris (1771-1775) liggen de kerk met kerkhof en pastorie op een ruime rechthoekige kavel, onderling gescheiden door een wal. De noordelijke helft met de pastorie heeft tuinen ten zuidwesten, een boomgaard en een wal ten oosten. Op het Primitief kadasterplan (1828) door E.L. Tricot heeft de wal (perceel nr. 512) een lange U-vorm richting kerk (perceel nr. 516), naast de boomgaard (perceel nr. 510), een bouwlandje (perceel 511) en tweemaal een 'lustplaats' (perceel nr. 513 en 514). Achter de pastorie (perceel 508), die een kleine haakse bijbouw bezit, ligt een door kruisende paden in vier parterres verdeelde en omhaagde tuin met vier uitsprongen in de hoeken. Mogen we die interpreteren als een omhaagde nut- en lusttuin met in de hoek gesnoeide of begroeiende nispiëlen? De pastorie en haar boomgaard figureren samen met de kerk op de "*Carte figuratieve van de Doncker Heijde partenent aen den Hooghweerdigen heer prelaet van Sint-Truyden*", getekend door A. Carront en gedateerd 25 mei 1778. Ze lag aan het einde van een lange rechte dreef die vertrok van de weg die Herk met Halen verbond.

Op de Dépot-kaart (opname 1870, uitgave 1878) is de pastorie een T-vormig gebouw met losse aanhorigheid ten westen, met een vierkante deels omhaagde, deels ommuurde moestuin ten oosten, en een U-vormige walarm eveneens ten oosten.

Naar aanleiding van de restauratie van de pastorie uit het derde kwart van de 18de eeuw, werd de omhaagde tuin in de jaren 1980 heraangelegd met behoud van enkele oude, vermeldenswaardige bomen in de voor- en zijtuin. De kleine achtertuin is door een geschoren haag gescheiden van de boomgaard. Twee vierkante hekpijlers met acanthusknop markeren de toegang en de oprit, aangelegd als een aaneengesloten vlak in rode steenslag, tussen de straat, de losstaande garages en het huis. De voortuin is een grasveld met bomenrand, een geschilderde vierkante sokkel van natuursteen (van een zonnwijzer?) met classicistisch rozetmotief en een rozenperk als begeleiding van de oprit. Een nieuw bloembed loopt langs de achtergevel.

De percelen tussen de pastorie en de kerk werden door de Boomgaardenstichting opnieuw als hoogstamboomgaard aangeplant. De pastorie van Donk werd op 12 april 1974 beschermd als monument.

Bomen

Beeldbepalend scherm van Californische schijncipres (*Chamaecyparis lawsoniana*) op de hoek van beide straten en verder: vederesdoorn (*Acer negundo*) (240 cm stamomtrek, standaard gemeten op 150 cm hoogte), buxus (*Buxus sempervirens*) (65 cm), gewone haagbeuk (*Carpinus betulus*), fijnspar (*Picea abies*), zomereik (*Quercus robur*) (184, 210 en 160 cm), gewone robinia (*Robinia pseudoacacia*) (161 cm).

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: van den Bossche, Herman

Datum: 2003

Titel Text: Pastorietuin

Grafische documenten

Herk-de-Stad Dreefstraat 1 (Verhulst, Maryline, 21-08-2009, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Limburg, Primitief plan van sectie A 2de blad, s.d.; Verzamelkaart van Donk gedateerd 5 september 1828, door E.L. Tricot.

Kadasterarchief Limburg, Legger van 1844.

Rijksarchief Hasselt, foto nr. 2087.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/4044>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120950>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/22458>

Beknopte karakterisering

Datering: vanaf 1975

Typologie: afsluitingshagen, hekpijlers, hoogstamboomgaarden, omheiningsmuren, oprijlanen, pastorietuinen